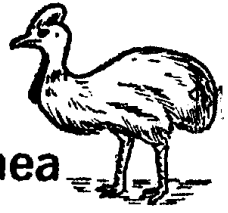


# NIEUW GUINEA KOERIER



## DE GROENE



onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO. 223

MAANDAG 26 SEPTEMBER 1960

## Chroestsjof hield weer persconferentie op straat

Sovjet premier Chroestsjof heeft zaterdagavond op een van zijn langzamerhand befaamd geworden persconferenties op straat verklaard, dat het ontwapeningsprobleem onopgelost zal blijven als zijn voorstel tot reorganisatie van de Verenigde Naties niet wordt aanvaard.

De Russische leider die het weerkend doorbracht op het Russisch buitenverblijf op Long Island, ging uitvoerig in op zijn voorstel. In plaats van één secretaris generaal wil hij een commissie van drie secretarissen generaal, die elk een der drie groepen landen vertegenwoordigen, waarin de wereld volgens Chroestsjof is verdeeld: de imperialistisch-monopolistische kapitalistische groep, de "socialistische" en "neutralistische" groep.

Op het ogenblik is de situatie zo, aldus Chroestsjof dat de huidige secretaris generaal Hammarskjöld uitsluitend de eerste groep vertegenwoordigt. Ten aanzien van Kongo heeft dit geleid tot een optreden tegen, wat Chroestsjof noemde, de wettige Kongolese regering van Loemoemba uit naam van de imperialistische groep en niet uit naam van de Verenigde Naties als geheel. Precies hetzelfde zou zich volgens de Russische premier voordoen, als we onder de huidige structuur van de volkerenorganisatie op het stuk van de ontwapening het eens zouden worden over de vorming van een internationale politiemacht. Wie zo vroeg de premier zich af, zal zo'n strijdmacht moeten aanvoeren. Het Westen zal generaal Norstad aanbevelen en het Oosten Maarschalk Malinofski. Inderdaad zal het neutralistisch blok dan een eigen kandidaat naar voren schuiven en volgens Chroestsjof zal er nooit overeenstemming kunnen worden bereikt over een benoeming van een van de drie kandidaten. Ook om die reden zei Chroestsjof een

secretariaat van de Verenigde Naties aan te bevelen dat uit drie functionarissen bestaat.

## Toenemende spreiding van Australië's buitenlandse handel

In 1954/'55 voerde Australië 58,7% van zijn buitenlandse handel met het Britse Gemenebest, vijf jaar later 49%. Alleen al het aandeel van Groot-Brittannië liep terug van 41 tot 31%. De Verenigde Staten, Japan en de Europese landen werden daarentegen belangrijker handelspartners.

Japans import uit Australië steeg van 59 tot 135 miljoen pond sterling. In 1959/'60 was Japan de tweede afnemer. De Australische invoer uit Japan steeg van £ 18,5 tot £ 41,5 miljoen in hetzelfde tijdvak. Waarschijnlijk zal het handelsvolume aan beide zijden van de balans in de komende jaren nog sterk toenemen. Japan heeft als importeur van Australische wol reeds de eerste plaats van Gr. Brit. overgenomen en zal misschien ook een grotere hoeveelheid kolen, koper en bauxiet afnemen.

Anderzijds veroveren Japanse artikelen, zelfs kapitaalgoederen, de Australische markt. Onlangs leverde Mitsubishi de uitrusting voor een grote elektrische centrale. De ondertekening van de nieuwe handelsovereenkomst met Japan heeft deze geweldige toeneming mogelijk gemaakt.

Na opheffing van de discriminerende maatregelen tegen Amerikaanse goederen steeg de invoer uit de Verenigde Staten sinds vorig jaar van £ 150 tot £ 180 miljoen, en de uitvoer naar de Verenigde Staten van £ 61 tot £ 76 miljoen.

Ten opzichte van het dollar- en sterlingblok had Australië in 1959/'60 een deficit van respectievelijk £ 85 en 63 miljoen, maar de uitvoer naar de overige landen was £ 159 miljoen groter dan de invoer. De Australische export bereikte een totale waarde van £ 937,6 miljoen, de import van £ 927 miljoen.

De nauwkeurige samenstelling van het Australische exportpakket in 1959/'60 is nog niet bekend, maar de stijging is ongetwijfeld het meest te danken aan agrarische producten. De wuuitvoer bracht alleen al £ 386 miljoen op, die van de voedingsmiddelen £ 308 miljoen.

## Nieuwe Directeur V. en E

BVG. Bij Koninklijk Besluit van 7 september 1960 no. 54 is aan dr. M.W. F. Schregardus, sedert 6 september 1960 op diens verzoek eervol ontslag verleend uit zijn betrekking van directeur van Verkeer en Energie, onder dankbetuiging voor de zeer goede diensten aan het land bewezen.

Sedert dezelfde datum werd benoemd tot directeur van Verkeer en Energie de heer P.C.J. Rombouts, voordien onder-directeur van genoemde dienst.

## Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171 Abonnementenprijs fl 6,— per maand fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen fl 7,50 per mnd. fl 20,50 per kwart.

### Advertentie tarieven

fl 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) fl 0,36 per mm Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen: Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"

Agent te Manokwari: Hr. Lontho

## Koning Boudewijn stelde verloofde voor

Koning Boudewijn van België heeft zaterdag zijn verloofde, Fabiola de Mora Y Aragon, voorgesteld aan de inwoners van Brussel.

Vele duizenden Belgen juichten het hoge paar toe in de feestelijk versierde straten. Uit de kantoorgebouwen werd confettie gestrooid. Op een gegeven ogenblik was het enthousiasme zo groot dat de politie afzetting werd doorbroken en honderden mensen de auto onder bloemen bedolven.

## Overleg te New York over Laos

De premier van Laos, prins Souvana Phouma heeft gezegd, dat secretaris generaal Hammarskjöld van de Verenigde Naties vandaag een conferentie in New York zal houden over de situatie in Laos.

Prins Souvana zei, dat Hammarskjöld een ontmoeting zou hebben met de minister van Buitenlandse Zaken van Thailand en de Thaise ambassadeur in de Verenigde Staten om de Thailandse interventie in Laos te voorkomen. De Laotische premier die in Vientiane sprak, beschuldigde Thailand er van troepen samen te trekken op de oevers van de Mekhong rivier aan de

(Vervolg op pag 4)

# Een inwoner van Hollandia bezocht Djakarta

Een inwoner van Hollandia, juist teruggekeerd van verlof, heeft in het begin van dit jaar een bezoek gebracht aan Djakarta.

Hieronder volgen enkele van zijn indrukken van die stad.

Terwijl ik met de lift naar de bovenste verdieping van het "Embassy House" te Sydney zoefde, maakte ik me weinig illusies over het welslagen van mijn poging om, bij het Indonesische consulaat aldaar, een visum voor een twee-daags bezoek aan Djakarta te krijgen. Toch wilde ik de kans wagen. Het schip dat mij en de mijnen naar Nederland zou brengen zou Djakarta aandoen en ik wilde deze gelegenheid benutten, om nog eens te dwalen door de stad waar ik enkele van de beste jaren van mijn leven heb gesleten. Bovendien zouden we er een zuster van mijn vrouw kunnen bezoeken.

## PASPOORT

In moeizaam Engels informeerde een Indonesische ambtenaar naar het doel van mijn komst. Ik waagde de gok en antwoordde hem in het Nederlands. Schielijk nam de man deze taal over die hem beter lag dan het Engels. Hij bladerde wat in mijn paspoort en zijn oog bleef rusten op het grote stempel, dat mij destijds toegang tot Nieuw Guinea had verschaft.

"U komt uit Irian Barat." vroeg hij ongemakkelijk. Ik erkende het mat en overwoog de paspoorten maar weer terug te vragen. "Een ogenblik", lispelde de beampte en verdween met de paspoorten achter een matglazen deur.

Het zou me niet hebben verwonderd als hij na geruime tijd was teruggekeerd met de mededeling, dat de documenten waren zoekgeraakt, maar binnen enkele minuten kwam hij terug met de paspoorten. Nog nat van de inkt prijkte in elke pas een prachtig stempel. Later aan boord van de Oranje bleek dat wij de enige waren, die toestemming hadden gekregen om in Indonesië aan land te gaan. De andere Indonesische instanties te Australië hadden categorisch geweigerd om Nederlanders van visa te voorzien.

## ROEPIAHS

En zo doemde in de prille morgen van de 15e januari 1960 de schimmige kust van Java voor ons op, met blauwe bergen als uitgeknipte silhouetten op de achtergrond. Reeds in de havenmond werd de "Oranje" belegerd door prauwtjes, waaruit schichtige figuren roepiahs te koop aanboden: 30 voor een Nederlandse gulden of 300 voor een Pond Sterling.

Voor een paar tientjes kocht ik een heel pak bankbiljetten, alle met de beeltenis van Soekarno, die me aldus vele malen bemoedigend toelachte.

Achteraf bleek, dat ik deze handel beter in de stad had kunnen bedrijven, waar ons op Pasar Baroe zelfs 50 Roepiahs voor een gulden werden aangeboden.

## HELMEN

Op de kade te Tandjong Priok stond een lange rij van militaire politiemannen opgesteld. De heren waren klein van stuk, maar dat werd ruimschoots gecompenseerd door de enorme helmen

die ze droegen en door hun indrukwekkende bewapening. Met de bajonetten naar het schip gericht stonden ze daar als uit brons gegoten. Mijn vrouw sloeg de schrik om het hart en stelde voor om maar aan boord te blijven. Onze Djakartase familieleden, inmiddels langs slinkse wegen aan boord geklommen, verzekerden ons echter, dat al dit machtsvertoon slechts ter decoratie diende en dat ons visum een veilige doortocht waarborgde.

En zo zetten we, mijn vrouw na vijftien jaar en ik na tien jaar, weer voet op Indonesische bodem. Minstens een keer of tien werden onze paspoorten gecontroleerd door als zeerovers bewapende militairen, voordat we het haven-terrein mochten verlaten. De douane was tevoren door zwager-lief vakkundig "platgemaakt" met geld en sigaretten, zodat ik mijn zwarte roepiahs en mijn twee tassen zonder enige controle in de auto kon deponeren.

De rit van Priok naar Kebajoran was een "sentimental journey". Langs het Antjol kanaal, door de "oude stad" via Molenvliet, Rijswijk en Tanah Abang naar Kebajoran. Het was er allemaal nog, zij het veelal onder andere benamingen. Zoekend naar sporen van enkele eeuwen Nederlands bestuur vond ik alleen een Nederlandse vlag voor het gebouw van de diplomatieke vertegenwoordiging en een verbleekte reclame voor een Nederlands biermerk op een kademuur. Het spijt me voor de Nigimij, maar het was Amstelbier.

## SHOW

De wegen waren prima onderhouden en overall waren de huizen en de gebouwen langs de voornaamste straten fris geveerd. Op een afstand van ongeveer 15 meter van elkaar waren langs alle stoepranden vuilnisbakken geplaatst en op straffe van een boete van enige duizenden roepiahs, was het verboden om ook maar een peukje of een afgebrande lucifer naast deze bakken op straat te deponeren. Regelmatig zag men dan ook automobilisten naast zo'n vuilnisvat stoppen om er omslachtig een sigarettenpeukje in ten grave te dragen. Blijkbaar bevatten de Djakartase auto's die bijna zonder uitzondering opvallend groot, nieuw en Amerikaans zijn, geen asbakjes.

Al deze netheid en glamour hield verband met het bezoek dat Chroestisjof aan Djakarta zou brengen. Al met al maakte de stad een indruk van welvaart, al was het dan volgens insiders een schijnwelvaart.

## RECHT VAN DE BRUTAALSTE

De verkeers chaos in de binnenstad was onbeschrijfelijk. Er geldt in Djakarta blijkbaar maar één verkeersregel: het recht van de brutaalste.

De rit van Djakarta naar Kebajoran kostte ons drie uren wegens zeer frequente en hardnekkige verkeersopstoppingen. We noteerden in die tijd acht min of meer ernstige verkeersongevallen en meer dan twintig aanrijdingen met lichte materiele schade.

In Kebajoran werd op een groot braak liggend terrein de eerste hand gelegd aan een stadion voor de komen-

de Aziatische Spelen. In een hoek van het terrein stond een aantal reusachtige Amerikaanse grondverzet machines waarmee men heel Nieuw Guinea binnen redelijke tijd zou kunnen veranderen in een Hollands polderlandschap. De machines rustten echter doelloos, want het grondverzet werd verricht door een paar honderd arbeiders met patjols.

Kebajoran zelf is de woonwijk voor de buitenlanders, die allen naar gelang de landaard, woningen naar eigen smaak hebben laten bouwen. Men ziet er hoekige Amerikaanse flatgebouwen, naaste Oost Europese landhuisjes. Typisch Engelse huizen in bungalow-stijl naast lustoorden in Moorse bouwtrant.

## GLODOK

's Avonds stond een bezoek aan Glodok op het programma. De tijd heeft hier stilgestaan. We verzadigden ons aan die loommakende sfeer van walmende olielampjes, ondefinieerbare geuren en zachte gamelanmuziek, maar ook aan meer stoffelijke zaken zoals ramboetan, doeren, sateh.

Ons verblijf te Djakarta werd de volgende dag besloten met bezoeken aan Pasar Baroe, Waterlooplein en Koningsplein. Welk een sensatie weer voetje voor voetje door Pasar Baroe te schuifelen en roepiahs te laten wapperen in schimmige souvenir-winkeltjes, een bedelaar een handvol geld in de verminkte knuist te drukken en dan gezegend te worden met alle bloemrijke heilwensen die de Koran rijk is.

Wat kan het leven in het Oosten toch goed zijn.

J.H.W.C.B.

## Staatssecretaris Bot antwoordt op vragen

Staatssecretaris Bot heeft antwoord op vragen van het Tweede Kamerlid De Kadt, naar aanleiding van de mededeling in de "Sunday Mirror" dat twee vroegere SS-ers bij het Nederlandse bestuur in Hollandia werkzaam zouden zijn.

Een journalist die Nederlands Nieuw Guinea bezocht, schreef in genoemd blad dat twee vroegere Duitse SS-ers thans Nederlander op nogal belangrijke posities werkzaam zouden zijn. De zogenaamde feiten die in de Sunday Mirror worden opgerakeld komen volgens de staatssecretaris op het volgende neer:

In 1947 werd door de toenmalige minister van Overzeese Gebiedsdelen en van Justitie besloten om een aantal geselecteerde politieke delinquenten de gelegenheid te bieden zich te rehabiliteren door vrijwillig twee jaar in Nederlands Nieuw Guinea bij de liquidatie van dumps van Amerikaanse legergoederen te gaan werken. De meeste politieke delinquenten die een zodanige bijzondere arbeidsovereenkomst sloten, zijn na afloop van hun contract weer naar Nederland teruggekeerd. De beide tot deze groep behoort hebbende ex-politieke delinquenten op wie het blad doelde zijn van origine Nederlanders. Zij zijn na afloop van hun arbeidscontract in Nieuw Guinea gebleven en in dienst van het Gouvernement, getreden. Zij vervullen geen leiding-gevende functie, en verrichten hun werkzaamheden sinds vele jaren tot tevredenheid van de overheid.

(Vervolg op pag 4)

## Padvinders naar Australië

Zes Papoea-padvinders uit Nederlands Nieuw Guinea zullen tijdens de Jamboree in Australië het gehele Koninkrijk vertegenwoordigen.

Van 29 december tot 9 januari zullen 17.000 padvinders uit de Pacific landen in zeven sub-kampen nabij Sydney bijeenkomen. Australisch- en Nederlands Nieuw Guinea zullen ieder door een contingent vertegenwoordigd zijn. Aangezien Nederland geen afgevaardigden naar deze Jamboree zal sturen, kan men het Papoea-team beschouwen als een representatie van het gehele Koninkrijk.

Uit de plaatsen Sorong, Manokwari, Seroei, Biak en Hollandia wordt een afgevaardigde gekozen voor deze groep, die zal worden aangevoerd door de teamleider Sorento uit Hollandia. Als eis wordt gesteld dat de leden tenminste 2e klas verkeners zijn en nog niet de 18-jarige leeftijd hebben bereikt.

### TRAINING

Het gehele team zal voor de uitzending naar Sydney een training ondergaan in Biak. Deze training zal worden geleid door de padvinders Bernard Pieplensbosch en Mesach Koiboer - beiden uit Biak - die onlangs een tien-daagse padvinders Gilwell cursus in de Pennant-Hills nabij Sydney hebben gevolgd. Het is de bedoeling dat het Nederlands Nieuw Guinea team demonstraties zal geven zoals bv. volksdansen rond een rood-wit-blauwe vlag als symbool van verbondenheid.

De gelden voor deze reis zijn voor een deel door de padvinders zelf bijeengebracht, terwijl de rest afkomstig is uit particuliere e.a. bronnen.

## Bijbelschool Pinksterkerk te Hollandia

Op de conferentie van gemeentevergangers der Pinksterkerk die vorige week te Hollandia werd gehouden, is besloten dat de naam van het Kerkgenootschap voortaan zal zijn: Pinksterkerk van Nederlands Nieuw Guinea.

Er is een contactlichaam ingesteld bestaande uit de heren L. Jouwe, voorzitter; J. Trouerbach, Vice voorzitter en Th. Itaar, secretaris.

De Bijbelschool van de Pinksterkerk te Seroei werd als zodanig erkend. Directeur is de heer M. Hanas en assistent de heer J. Itaar.

Deze school zal te zijner tijd naar Hollandia worden overgeplaatst. De Pinksterkerk wil voorts de overheid verzoeken, om ook haar zendtijd beschikbaar te stellen voor religieuze uitzendingen via de RONG.

Met de directeur van het bijbelgenootschap hier te lande is overleg gepleegd over de mogelijkheid om ook een lid van de Pinksterkerk in dat genootschap op te nemen, aldus een communiqué dat na afloop van de vergadering werd uitgegeven.

# DRUKWERK BINDWERK

# !

**DRUKKERIJ Gebr. TERLAAK**  
**ORANJELAAN HOLLANDIA TEL. 171.**

### 27 ste VERANTWOORDING STEUNACTIE SPIJTOPTANTEN

Vorig saldo	f 3815,69
J. du Buy (Contr. BB I)	
Ransiki	f 180,—
Nieuw Saldo	f 3995,69

**Te koop:** Fiat 1100 B. Bouwjaar 1957  
24.000 km. gereden; tropensmoking; reis  
wieg. **Van der Weele**, Wilhelminalaan  
684.

no. 2382

In de "WIGWAM" morgen: Ang Sioe  
Hie, croquetten, sate. Dagelijks koud  
bier.

no. 2383

### II. ENGLEBERT N.V.

vraagt een

### TYPISTE

met ervaring, voor spoedige indienst-  
treding en voor tijdelijke werkzaamhe-  
den.

Aanmelden persoonlijk of telefonisch,  
toestel 144 of 145.

**Te koop:** Volkswagen model 1958 met  
grote achterraut leverbaar 19-11-1960  
**Ridder**, telf Hla. 372. Van Waarden-  
burglaan 940.

no. 2376

*Voor verzorgd gezond haar*

# BRYLCREEM

*de meest verkochte haarcreme ter wereld*



De verkoop van meer dan tachtig miljoen dozen per jaar maakt Brylcreem de meest populaire haarcreme. Brylcreem geeft Uw haar een natuurlijke glans en houdt het de gehele dag verzorgd en schoon.

Masseer iedere morgen Brylcreem in Uw haar en merk op hoe netjes en verzorgd het eruit ziet. Brylcreem doet droeg haar herleven.



## BRYLCREEM

Brylcreem het haarmiddel  
bij perfectie.

# Telegramm - Télégramme - Telegramma

675 ROMA VILLAGIO OLYMPICO NR 56 24/23 11/9 1225

OVOMALTINE BERNA -

OLYMPISCHE SPIELE ROM ATHLETEN VON OVOMALTINE  
BEGEISTERT 127.000 BECHER OVOMALTINE HABEN  
ZUR STAERKING BEIGETRAGEN

OFFIZIELLER VERPFLEGUNGS DIENST OLYMPISCHE  
SPIELE ROMA 1960

## OVOMALTINE (een Zwitsers product)

bij inlevering op het kantoor van de N.V. Pacific  
Import Maatschappij van 2 wikkels  
1 fraaie plastic SCHUDBEKER CADEAU

**Haast U, de voorraad is BEPERKT!**

## Voor een rijk assortiment:

**Nagellakken  
Lipsticks  
Rouges  
Poedercrèmes  
Vitaminen / Hormonen crèmes**

**En vele andere cosmetica**

NAAR

# PHARMA

## GROTE UITVERKOOP

TOKO LIEM TEK TJANG in de Oranje laan

Op 27-9-60 tot en met 1-10-60

OPENINGSUREN: 4 uur s'middags tot 9 uur s'avonds.

**KOMT ALLEN !!!**

**KOMT ALLEN !!!**

(Vervolg van pag. 2)

Voor zover bekend hebben zij nimmer aanstoot gegeven. Voor zover de staatssecretaris bekend is, heeft de attaché voor N. Guinea Zaken te Canberra slechts één reactie naar aanleiding van het bewuste artikel ontvangen. Deze kwam van een in Australië woonachtige Nederlander en dus niet van Australiërs van Nederlandse afkomst. De attaché heeft terecht geen aanleiding gevonden op deze publikatie in te gaan, omdat het geen zin heeft te reageren op onjuiste en tendentieuze persberichten, aldus de staatssecretaris.

(Vervolg van pag. 1)

overzijde van Vientiane. Op de vraag of Thailand agressieve bedoelingen had, zei de premier: "Wie zal het zeggen." Prins Souvana zei ook dat er een vergadering zou worden gehouden in New York tussen de Britse, Franse en Amerikaanse ministers van Buitenlandse Zaken.

## ORIENT THEATER

vertoont heden 26-9 voor slechts een dag

### "THE STRANGE DOOR"

met topsterren als Charles Laughton, en Boris Karloff.

Het boek van Robert Louis Stevenson meesterlijk verfilmd. Deze film is niet voorzien van een Nederlandse tekst.

Haven morgen 27/9: "THE CASE AGAINST BROOKLYN" met Darren Mc Gavin. Een heel goede gansterfilm waar het U aan spanning niet zal ontbreken.

Sentani morgen 27-9: "COLE YOUNGER" met Frank Lovejoy.

## REX THEATER

vertoont heden 26-9 en dinsdag 27-9 de lang verwachte film:

### "BLOND GEVAAR" (VALUE FOR MONEY)

in Vista Vision en Color, met John Gregson, Diana Dors, Derek Farr, Susan Stephen en Jill Adams.

De sex-bom van het witte doek... Diana Dors, Diana in haar belangrijke rol "Blond gevaar". Inderdaad, "Blond gevaar" Sex... Sex... de sexbom. Diana Dors.

Vergeet a.u.b. deze film niet te zien  
Spoedig in REX

### "MACHINEGUN KELLY"

in Superrama Het grootse verhaal uit Amerika's gangster wereld.

REX Holl.-Binnen vertoont heden 26-9 de film: "DEEP SIX" in kleur met Alan Ladd.

PHOTO



f. 150.-

## „VAN LEUVEN“

BIEDT U EEN  
NIEUWE KANS



f. 175.-

met de **STEINHEIL CASSAR** lens 2.8/45

Compleet met lederen CAMERA-TAS, ZONNEKAP en 2 FILTERS